

Codarts, Hogeschool voor de Kunsten B Muziek

*Verslag van de uitgebreide opleidingsbeoordeling
17 juni 2022*

Colofon

Instelling en opleiding

Codarts, Hogeschool voor de Kunsten
Kruisplein 26
3012 CC Rotterdam
Telefoon: +31 10 2171100
Status instelling: bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: n.v.t.

Opleiding: B Muziek
Niveau: hbo-bachelor
Aantal studiepunten: 240 EC
Titel: Bachelor of Music (BMus)
Locatie: Rotterdam
Variant: voltijd
Croho-nummer: 34739

Visitatiecommissie

Ab Groen, voorzitter
Evert Bisschop Boele, deskundige
Mijke Loeven, deskundige
Dick Rijken, deskundige
Eva Muskens, studentlid
Jesseka Batteau, secretaris
De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui Nederland
Postbus 5050
3502 JB Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	7
Beoogde leerresultaten	9
Programma.....	12
Personeel.....	21
Voorzieningen en begeleiding	23
Kwaliteitszorg	26
Toetsing	28
Gerealiseerde leerresultaten.....	31
Bijlagen.....	33
Bijlage 1 Visitatiecommissie.....	34
Bijlage 2 Bezoekprogramma	35
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	36

Samenvatting

Op 17 juni 2022 is de bacheloropleiding Muziek van Codarts gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **positief**. Codarts Rotterdam is een kleinschalige internationale kunstvakhogeschool met bachelor- en masteropleidingen in muziek, dans, circus arts, arts therapies en kunsteducatie, waaronder de bacheloropleiding Muziek. Het instituut heeft een breed aanbod aan muziekgenres en –disciplines en streeft ernaar kunstenaars, musici en performers op te leiden met een herkenbare artistieke identiteit die hun plaats kunnen innemen in de kunstsector. Voor Codarts zijn cross-over en samenwerking over de grenzen van (kunst)disciplines heen belangrijke voorwaarden om als professional het vak uit te oefenen. De bachelor Muziek is een voltijds HBO-opleiding met een nominale duur van 4 jaar (240 EC) en wordt in het Nederlands en het Engels gedoceerd.

Beoogde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn in overeenstemming met de (inter)nationale eisen die aan een bacheloropleiding muziek worden gesteld. De commissie is positief over de doelstelling van de opleiding om ondernemende musici en performers op te leiden met een eigen professionele artistieke identiteit die zich flexibel kunnen bewegen in een grote diversiteit aan beroepssituaties. De commissie stelt vast dat de opleiding zich laat voeden door innovatieve perspectieven op het beroep en stelt vast dat het nieuwe opleidingsprofiel goed aansluit bij de transformaties in de muzieksector. Zij waardeert dat de opleiding in nauw contact staat met het werkveld en de actualiteit van haar doelstellingen regelmatig toetst bij alle relevante betrokkenen (studenten, alumni, werkveld en het educatieve domein).

Programma

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van het programma in lijn zijn met (inter)nationale eisen voor een bacheloropleiding Muziek en studenten in staat stelt zich te ontwikkelen tot bekwame musici, performers en makers met een eigen artistiek profiel. De commissie waardeert dat docenten, studenten en alumni een open, toegankelijke en dynamische community vormen, met korte lijnen en goede onderlinge communicatie. Studenten nemen vanaf jaar één deel aan uiteenlopende projecten, producties, concerten en festivals, zowel binnen Codarts als daarbuiten met partners in de muzieksector, en worden daarmee uitstekend voorbereid op de verschillende rollen die een

musicus kan vervullen in de beroepspraktijk. De opleiding slaagt erin op een niet dwingende manier studenten uit te dagen en nieuwe richtingen te laten verkennen: studenten voelen zich gehoord en krijgen goede ondersteuning bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. De commissie prijst de zelfbewuste manier waarop de opleiding zich ontwikkelt: met de inrichting van het nieuwe curriculum ontstaat meer ruimte voor cross-overs en multi-/trans-/interdisciplinaire samenwerking en komt de artistieke eigenheid en eigen verantwoordelijkheid van de student nog meer centraal te staan.

Personeel

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie oordeelt dat de opleiding beschikt over deskundige, toegewijde en bevlogen docenten, die veelal in verschillende rollen werkzaam zijn in het beroepenveld. In de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni kwam naar voren hoezeer de expertise, passie en didactische vaardigheden van de docenten worden gewaardeerd. De commissie stelt vast dat de docenten studenten coachen en stimuleren in hun ontwikkeling tot zelfstandige musici en performers.

Voorzieningen

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie heeft kunnen constateren dat de huisvesting en materiële voorzieningen van de opleiding voldoen aan de kwaliteitsnormen voor een bacheloropleiding Muziek. Hoewel het gebouw aan het Kruisplein op dit moment voldoende faciliteiten biedt voor het verzorgen van muziekonderwijs en optredens, onderschrijft de commissie met de opleiding de noodzaak

om ruimere huisvesting te realiseren voor de toekomst. De commissie is dan ook positief over de plannen voor de ontwikkeling van een Cultuur&Campus aan de Maashaven, waar Codarts deel van uit zal maken. De commissie prijst de unieke zorg- en begeleidingsafdeling Student Life die op de individuele student toegesneden studielooptaanbegeleiding aanbiedt en uitgebreide ondersteuning en zorg op het vlak van (mentale en fysieke) gezondheid in relatie tot het beroep.

Kwaliteitszorg

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie stelt vast de opleiding een goed kwaliteitszorgbeleid en een goede kwaliteitscultuur heeft waarin alle relevante aspecten van het onderwijs – eindkwalificaties, programma, personeel, leeromgeving en toetsen - op structurele basis worden geëvalueerd door alle betrokkenen en belanghebbenden. Deze evaluaties vinden plaats aan de hand van toetsbare doelstellingen en concrete maatregelen. Management, bestuur en docenten dragen een gedeelde visie uit en cultiveren een zelfkritische, open houding als het gaat om de ontwikkeling en verbetering van het curriculum. Ook constateert de commissie dat bevindingen voortkomend uit kwaliteitsmonitoring tot concrete verbetermaatregelen hebben geleid in de afgelopen jaren. Een aandachtspunt is de organisatiestructuur van de opleiding in relatie tot de visie, ambities en curriculumwijzigingen.

Toetsing

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie constateert dat het toetsbeleid binnen Codarts is afgestemd op haar onderwijsvisie en dat er een effectief toetsstelsel wordt gehanteerd dat onlosmakelijk – zowel formatief als summatief - onderdeel uitmaakt van het leerproces van de student. De commissie stelt vast dat de opleiding op verschillende niveaus actief investeert in en toeziet op de kwaliteit van toetsing. De eindbeoordelingen van de bacheloropleiding Muziek zijn inzichtelijk en gebaseerd op duidelijke rubrics. De commissie prijst de zeer bekwame examencommissie en toetscommissie die zich proactief, deskundig en gemotiveerd inzetten om de kwaliteit van de toetsing te monitoren en borgen.

Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie stelt vast dat het eindniveau van de studenten van de opleiding Muziek voldoet aan het beoogde niveau als het gaat om muzikaal vakmanschap, artistieke en kritisch-reflectieve vermogens. Uit de eindwerken en loopbaan na afstuderen blijkt dat studenten in staat zijn om een eigen profiel en praktijk te ontwikkelen als musicus in verschillende rollen binnen uiteenlopende dynamische beroepscontexten. De opleiding investeert actief en met resultaat in haar alumni-netwerk.

Aanbevelingen

Naast deze positieve bevindingen en conclusies, heeft de commissie de volgende aanbevelingen voor de toekomstige ontwikkeling van de opleiding:

- om sociale veiligheid blijvend en tot in de haarvaten van de organisatie op de agenda te houden, wil de commissie de opleiding aanmoedigen om aandacht te houden voor de voorwaarden voor een veilige, open en stimulerende leeromgeving en alle docenten actief mee te nemen in de nieuwe visie en de daaruit voortvloeiende veranderingsprocessen;
- de commissie waardeert dat de opleiding zich nadrukkelijk inspant om een meer diverse instroom van studenten te realiseren, maar denkt dat er nog stappen gezet kunnen worden om de diversiteit te verbreden, passend bij het stedelijke, multiculturele karakter van Rotterdam;
- de commissie dringt aan op het afstemmen van de organisatiestructuur op de nieuwe visie en inrichting van het programma. Een goed ingerichte en uitvoerbare HR-cyclus met daarin terugkerende functioneringsgesprekken, (formele en informele) evaluaties en structurele ondersteuning van de pedagogisch-didactische competenties en examenvaardigheden van docenten is daarbij onontbeerlijk;
- de commissie raadt de opleiding aan de *span of control* van de hoofden kritisch onder te loep te nemen en te onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden om hen goed te ondersteunen bij de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden;
- de commissie moedigt de opleiding aan om te blijven werken aan een sterkere relatie tussen de eindexamenonderdelen en een nadrukkelijker eigen artistieke profilering van de student daarbinnen.

Overzicht beoordeling

De beoordelingen per standaard zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Standaard	Beoordeling
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Oriëntatie van het programma	Voldoet
3. Inhoud van het programma	Voldoet
4. Leeromgeving van het programma	Voldoet
5. Instroom	Voldoet
6. Personeel	Voldoet
7. Materiële voorzieningen	Voldoet
8. Begeleiding	Voldoet
9. Kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur en ontwikkeling	Voldoet
10 Toetsing	Voldoet
11 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Eindbeoordeling	Positief

Alle standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een **positief advies** inzake de accreditatie van de bacheloropleiding Muziek van Codarts Rotterdam.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, oktober 2022

dr. ir. Ab F. Groen
Voorzitter

dr. Jesseka M. Batteau
Secretaris

Inleiding

Codarts Rotterdam is een kleinschalige internationale kunstvakhogeschool met bachelor- en masteropleidingen in muziek, dans, circus arts, arts therapies en kunsteducatie, waaronder de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek. Het instituut streeft ernaar kunstenaars, musici en performers op te leiden met een ambachtelijke basis en een onderscheidende artistieke identiteit die als professionals hun plaats kunnen innemen in de kunstsector. De hogeschool telt meer dan 1.000 studenten met circa 65 nationaliteiten en heeft ongeveer 420 medewerkers in dienst.

De instelling

Codarts' missie is om 'talentvolle en gretige dansers, musici en circusartiesten op te leiden tot betrokken en inspirerende kunstenaars, leiders en coaches die hun vleugels uitslaan in een dynamische internationale omgeving'. Deze missie wordt ondersteund door zes waarden die tezamen de visie vormen op het onderwijs dat Codarts aanbiedt: ambachtelijk, zelfsturend, divers, verbindend, onderzoekend, duurzaam, aangevuld met twee aandachtsgebieden, te weten talentscouting en organisatie & faciliteiten.

De onderwijsorganisatie is opgedeeld in de clusters Muziek en Performing Arts. In het cluster Muziek zijn de bachelor Docent Muziek, de bachelor Muziek (studierichtingen Jazz, Pop, Wereldmuziek en Klassieke Muziek), de master Kunsteducatie en de master Muziek ondergebracht. Het cluster Performing Arts omvat de bachelors Uitvoerende Dans, Docent Dans en Circus Arts, de master Arts Therapies en van de bachelor Muziek de studierichting Muziektheater. Sinds 2021 hebben de educatieopleidingen (Docent Dans en Docent Muziek) een gezamenlijk hoofd.

Codarts is mede-initiator van het Rotterdam Arts & Sciences Lab (RASL), een samenwerkingsverband tussen Codarts, het Erasmus University College/Erasmus Universiteit en de Willem de Kooning Academie/Hogeschool Rotterdam. Via dit consortium kunnen studenten een Double Degree programma volgen waarin zij in vijf jaar twee bachelors kunnen behalen (academische bachelor en een bachelor muziek of kunstacademie). Daarnaast richt RASL zich op een gezamenlijke

onderzoeksagenda en op het stimuleren van onderwijsinnovatie.

Een belangrijke verandering in de nabije toekomst betreft de voorgenomen fusie met de Willem de Kooning Academie. De nieuwe kunstinstelling wordt als zelfstandige entiteit aan zowel de Hogeschool Rotterdam als de Erasmus Universiteit Rotterdam verbonden. De toekomstige huisvesting zal gerealiseerd worden op Rotterdam Zuid, de zogeheten Cultuur&Campus op het Charloisse Hoofd aan de Maashaven.

De opleiding

De opleiding Muziek is een voltijds HBO-opleiding met een nominale duur van 4 jaar (240 EC). Studenten die de bachelor Muziek volgen, kunnen kiezen uit vijf studierichtingen: Wereldmuziek, Jazz, Pop, Klassieke Muziek en Muziektheater. Wereldmuziek kent de specialisaties Latin (Caraïbisch/Braziliaanse tradities), Turkse Muziek (Anatolisch en Ottomaans), Indiase Muziek, Flamenco en Tango – deze drie laatste richtingen zijn recent beëindigd. Het curriculum van de verschillende studierichtingen is volgens hetzelfde model opgebouwd, zodat studenten ook onderdelen van een andere studierichting kunnen volgen. Het curriculum is gestoeld op vijf beroepsrollen: musicus, maker-performer, ondernemer, onderzoeker en docent. De verhouding tussen de rollen is bij alle studierichtingen vergelijkbaar, met relatief veel aandacht voor de rol van musicus. Alleen de studierichting Muziektheater kent een andere verhouding tussen de beroepsrollen: door het grote aandeel spel-, dans- en integratie-

lessen is de rol van maker/performer groter dan de rol van musicus. In de eerste twee studie jaren van de bacheloropleiding ligt de nadruk op het ontwikkelen van de ambachtelijke vaardigheden van de student. In de laatste twee studie jaren krijgt de student in toenemende mate de gelegenheid om het studieprogramma naar eigen wens in te kleuren. De bacheloropleiding laat jaarlijks gemiddeld tussen de 110 en 120 studenten toe. De opleiding wordt zowel in het Nederlands als in het Engels aangeboden.

De visitatie

Hogeschool Codarts heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het NVAO-kader 2018, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft zich

daarbij expliciet georiënteerd op het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met de voltallige commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in de commissie

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; de commissie heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in de loop van 2023. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

De gehele rapportage is in september 2022 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot dit definitieve rapport.

Beoogde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn in overeenstemming met de (inter)nationale eisen die aan een bacheloropleiding muziek worden gesteld. De commissie is positief over de doelstelling van de opleiding om ondernemende musici en performers op te leiden met een eigen professionele artistieke identiteit die zich flexibel kunnen bewegen in een grote diversiteit aan beroepssituaties. De commissie stelt vast dat de opleiding zich laat voeden door innovatieve perspectieven op het beroep en stelt vast dat het nieuwe opleidingsprofiel goed aansluit bij de transformaties in de muzieksector. De commissie waardeert dat de opleiding in nauw contact staat met het werkveld en de actualiteit van haar doelstellingen regelmatig toetst bij alle relevante betrokkenen (studenten, alumni, werkveld en het educatieve domein).

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De bachelor Muziek is een vierjarige voltijdopleiding van 240 EC op hbo-niveau en biedt uiteenlopende richtingen en genres aan binnen Klassieke muziek, Jazz, Wereldmuziek, Pop en Muziektheater. De opleiding streeft ernaar ondernemende musici op te leiden met een sterke ambachtelijke basis, een eigen artistieke identiteit en het vermogen vanuit verschillende rollen (uitvoerende musicus, maker, componist, docent, producenten of een combinatie daarvan) een duurzame loopbaan te realiseren in het beroepenveld. Aandacht gaat daarbij uit naar het vinden van een eigen signatuur, het stimuleren van muzikale ontwikkeling in verschillende contexten en het aangaan van samenwerking over muziekgenres en -disciplines heen. De opleiding wordt in het Nederlands en in het Engels aangeboden.

In 2018 is door het Netwerk Muziek en Vereniging Hogescholen een door het werkveld gevalideerd nieuw opleidingsprofiel voor de bachelor Muziek vastgesteld. Het bestaande opleidingsprofiel stamde uit 2002 en in het muziekeducatieve domein en in het werkveld was een sterke behoefte om de landelijke opleidingsprofiel te actualiseren, in reactie op de ontwikkelingen in de

muziekpraktijk. Codarts constateert dat er in het beroepenveld steeds meer nadruk komt te liggen op samenwerking, cross-over, co-creatie en interdisciplinair (beeldend, performance, dans) werken. Daarnaast is er sprake van de opkomst van nieuwe verdienmodellen, bijvoorbeeld in de virtuele wereld van programmering en productie. Aan de basis van het nieuwe landelijke opleidingsprofiel liggen de nationale en internationale algemene niveauaanduidingen voor hoger (beroeps)onderwijs (de Dublin descriptoren), de niveau-aanduiding van de Vereniging Hogescholen (hbo-standaard), het European Qualification Framework (EQF) en het daaruit voortvloeiende Netherlands Qualification Framework (NLQF). Codarts heeft actief geparticipeerd in de werkgroep die het profiel heeft geschreven, met twee medewerkers die als specialismen respectievelijk het klassieke domein, het muziektheaterdomein en het domein van de jazz, pop en wereldmuziekgenres bestrijken.

De opleiding heeft het landelijke opleidingsprofiel vertaald naar zeven eindkwalificaties, die de eerdere beroepsrollen vervangen: ambachtelijk vermogen, creërend vermogen, omgevingsgerichtheid, vermogen tot onderzoek en ontwikkeling, communicatief vermogen, organiserend vermogen en didactisch vermogen.

Deze eindkwalificaties zijn elk onderverdeeld in verschillende gedragsindicatoren.

De opleiding toetst de actualiteit en relevantie van haar doelstellingen op uiteenlopende wijzen. Naast de actieve participatie in de landelijke netwerken en de formele en informele consultatie van het werkveld, staat de opleiding in direct contact met het brede werkveld via de hoofden, coördinatoren en docenten die in verschillende rollen actief zijn in het beroepenveld, als uitvoerder, programmeur en/of bestuurder. Ook de input van studenten en alumni, alsook de feedback van externe beoordelaars is van waarde voor de opleiding om dicht op de ontwikkelingen in het werkveld te zitten en haar doelstellingen daarop aan te laten sluiten. Codarts voert regelmatig gesprekken met docenten, studenten, staf, alumni, subsidiegevers, de Willem de Kooning academie, OCW, de Erasmus Universiteit en werkveldvertegenwoordigers om ideeën uit te wisselen over het veranderende werkveld en de rol van de muziekopleidingen. Zo was er in maart 2019 een hele dag in het WMDC (World Music and Dance Centre) met als thema de start van een mogelijke studierichting Kaapverdise Muziek, met vertegenwoordigers van de Kaapverdise gemeenschap, Codarts, World Music Forum, Grounds, Fonds Podiumkunsten en de Rotterdamse politiek.

Indiase Muziek, Flamenco en Tango

De opleiding is voortdurend in beweging en moet op basis van instroom en interesses van studenten soms keuzes maken in het aanbod van muziekgenres. Vanwege het veranderde werkveld en de sterke afname van de aanmeldingscijfers heeft de opleiding besloten te stoppen met het aanbieden van een drietal genres binnen Wereldmuziek, te weten Indiase muziek, Tango en Flamenco. Deze genres zijn nog wel vertegenwoordigd in de masteropleiding; binnen de bachelor is de kennis en ervaring in genoemde genres deel gaan uitmaken van het totale, integrale onderwijsaanbod.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het niveau en de doelstellingen van de opleiding overeenstemmen met de (inter)nationale criteria voor een bachelor Muziek. De leerresultaten zijn actueel, concreet en afgestemd op de eisen in het

beroepenveld. De commissie stelt vast dat de opleiding oog heeft voor de veelzijdigheid van en actuele ontwikkelingen in het muziekdomein. De commissie constateert verder dat de visie en doelstellingen breed worden gedragen door zowel docenten als studenten. In gesprek met het management, de docenten en de studenten heeft de commissie kunnen vaststellen dat de opleiding iedereen betreft bij de formulering van haar visie en doelstellingen. Gezamenlijk wordt nagedacht over manieren om vanuit de grote muzikale diversiteit binnen Codarts te kunnen komen tot meer structurele vormen van cross-over en interdisciplinaire samenwerking.

De commissie concludeert dat de opleiding de relevantie van haar doelstellingen goed borgt door de participatie in de landelijke netwerken voor (muziek)educatieve opleidingen en de samenwerking met partners in het beroepenveld in Rotterdam en daarbuiten. Dankzij deze nauwe samenwerkingsverbanden met organisaties en instituten in het werkveld, is de opleiding in staat om zicht te houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de doelstellingen. De commissie heeft kunnen waarnemen dat het team zeer betrokken is, een open blik heeft, en de gezamenlijke visie op het beroep en het onderwijs blijvend wil ontwikkelen.

De commissie waardeert dat de opleiding de opmerkingen van de vorige visitatiecommissie ten aanzien van de samenhang tussen visie, doelstellingen en invulling van het curriculum ter harte heeft genomen: met de invoering van het nieuwe opleidingsprofiel en daaraan gekoppeld een herziening van het curriculum krijgen studenten daadwerkelijk de mogelijkheid om zich buiten het eigen genre en de eigen discipline te oriënteren en zich voor te bereiden op de dynamiek en muzikale interdisciplinaire contexten in het beroepenveld. (Zie hiervoor ook 'Programma')

Het panel onderschrijft de keuze voor het doceren in het Engels en het Nederlands. Codarts is een tweetalige onderwijsinstelling waar Nederlands en Engels een gelijkwaardige rol hebben.

Dit past bij het internationale karakter van Codarts, de studentenpopulatie en het werkveld. Voor zowel docenten als studenten is deze tweetaligheid vanzelfsprekend; Codarts biedt ondersteuning op het moment dat docenten of studenten behoefte hebben aan verbetering van hun

taalcompetenties. Instromende studenten moeten ook voldoen aan specifieke taaleisen bij toelating (zie Instroom).

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Programma

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van het programma in lijn zijn met (inter)nationale eisen voor een bacheloropleiding Muziek en studenten in staat stelt zich te ontwikkelen tot bekwame musici, performers en makers met een eigen artistiek profiel. De commissie waardeert dat docenten, studenten en alumni een open, toegankelijke en dynamische community vormen, met korte lijnen en goede onderlinge communicatie. Studenten nemen vanaf jaar één deel aan uiteenlopende projecten, producties, concerten en festivals, zowel binnen Codarts als daarbuiten met partners in de muzieksector, en worden daarmee uitstekend voorbereid op de verschillende rollen die een musicus kan vervullen in de beroepspraktijk. De opleiding slaagt erin op een niet dwingende manier studenten uit te dagen en nieuwe richtingen te laten verkennen: studenten voelen zich gehoord en krijgen goede ondersteuning bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. De commissie prijst de zelfbewuste manier waarop de opleiding zich ontwikkelt; met de inrichting van het nieuwe curriculum ontstaat meer ruimte voor cross-overs en multi-/trans-/interdisciplinaire samenwerking en komen de artistieke eigenheid en eigen verantwoordelijkheid van de student nog meer centraal te staan. Om sociale veiligheid blijvend en tot in de haarvaten van de organisatie op de agenda te houden, wil de commissie de opleiding aanmoedigen om aandacht te houden voor de voorwaarden voor een veilige, open en stimulerende leeromgeving en alle docenten actief mee te nemen in de nieuwe visie en de daaruit voortvloeiende veranderingsprocessen. De commissie waardeert dat de opleiding zich nadrukkelijk inspant om een meer diverse instroom van studenten te realiseren, maar denkt dat er nog stappen gezet kunnen worden om de diversiteit te verbreden, passend bij het stedelijke, multiculturele karakter van Rotterdam.

Oriëntatie

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

De opleiding streeft ernaar breedgeoriënteerde en hoogwaardige musici en makers op te leiden voor een duurzame carrière in het beroepenveld. Studenten worden voorbereid op een divers, dynamisch en interdisciplinair werkveld, waarin naast artistieke en ambachtelijke vaardigheden, steeds meer nadruk komt te liggen op cross-over, co-creatie en trans-/multi-/interdisciplinair werken. Zelfsturing, reflectie, nieuwsgierigheid en de doorgaande ontwikkeling van competenties zijn dan ook belangrijke pijlers in het curriculum. Binnen het onderwijsprogramma is aanzienlijke ruimte gereserveerd voor projecten met verschillende partners (podia, festivals, andere conservatoria) uit het muziek- en kunstdomein.

Beroepsoriëntatie in het curriculum

De oriëntatie op en verbinding met het beroepenveld krijgen op uitlopende manieren vorm. Studenten worden door docenten en de studieloopbaanbegeleider ondersteund bij de vormgeving van een eigen studiep pad gedurende de vier jaar, zodat zij goed voorbereid de stap kunnen maken naar de beroepspraktijk. In het eerste jaar ligt de focus op oriëntatie, reflectie, samenwerken en communiceren. Wat de vakbekwaamheid betreft wordt in het eerste jaar een fundament gelegd voor het onderwijs in de hoofdfase. Rode draad in het onderwijs vormen de lessen in het hoofdvak en de ensembles/bands. De hoofdfase van de opleiding leidt meer en meer toe naar het werkveld. Bij de invulling van persoonlijke leer routes in jaar 2 tot 4 wordt goed gemonitord dat ambities en mogelijkheden/talent van de student handinhand gaan. Toepasbaarheid van de theorie in de praktijk en relevantie en integratie van modules zijn daarbij van steeds groter belang. In jaar 3 en 4 kunnen studenten kiezen uit een breed

pakket aan minoren, en zelf accenten leggen bij hun ontwikkeling van verschillende beroepsrollen: naast musicus ook docent, onderzoeker, ondernemer, ensemblespeler en meer. Codarts werkt samen met het Koninklijk Conservatorium in een gezamenlijk aanbod van minoren.

Belangrijke toevoeging de afgelopen jaren is de door Student Life verzorgde module OPP (Optimal Performance Programme), waarin de focus ligt op hoe straks de carrière duurzaam kan worden ingevuld. De lessen worden thematisch ingestoken met veel aandacht voor zaken als gehoorbescherming, Alexandertechniek, stress/podiumangst en (verkeerde) eetgewoonten.

Docenten van de bacheloropleiding Muziek zijn zelf in verschillende hoedanigheden actief in de muziek- en kunstsector, en kunnen de opleiding en studenten voeden met actuele kennis en kunde vanuit hun eigen professionele netwerken.

Samenwerking met conservatoria en het werkveld

Om studenten vanaf het begin in contact te brengen met het toekomstige beroepenveld en direct te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen zoekt de opleiding buiten de muren van de school actief naar samenwerking. De studierichting Pop werkt samen met de opleiding Art of Sound van het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Op projectenniveau is ervoor gezorgd dat de allergrootste klassieke projecten in gezamenlijkheid met het Koninklijk Conservatorium Den Haag hebben plaatsgevonden. Muziektheater werkt samen met onder meer Opus One, de Musicalmakers, de Theateralliantie, Kasko en het Rotterdams Philharmonisch Orkest (Musical meets Opera). Bij de studierichting Pop is een samenwerkingsverband onder de naam Interplay actief met als partners de scholen in Los Angeles en Manchester. De samenwerking met de filmopleiding van de University of Southern California (USC) heeft ertoe geleid dat Codarts nu een Master Screen scoring heeft opgezet. De studierichting Jazz doet diverse projecten samen met het conservatorium van Keulen en binnen Rotterdam organiseert de afdeling Jazz dit jaar de 26e editie

van de Erasmus Jazzprijs in de Doelen. De Jazz-, Pop- en Wereldmuziekstudenten werken regelmatig met het Young Metropole Orkest en krijgen op die manier werkervaring. Vanuit Klassiek wordt intensief samengewerkt met partners als het Rotterdams Philharmonisch Orkest, De Doelen, Rotterdam Sinfonia en de Marinierskapel, waar de beste klassieke studenten van Codarts onder begeleiding van professionele musici coaching krijgen. Bij het North Sea Jazz Festival is er een speciaal Codarts podium dat is opgenomen in de officiële programmering.

Samenwerking binnen Codarts

Codarts-breed ligt de focus steeds meer op samenwerking en cross-over tussen genres en disciplines, onder meer via jaarlijks terugkerende projecten. Een voorbeeld is het jaarlijkse poporkest waarin studenten van Klassiek, Pop, Jazz, Muziektheater en Wereldmuziek een spectaculaire avondvullende show neerzetten. De kwaliteit van dit orkest was in januari 2022 aanleiding voor de organisatoren van het Festival Noorderslag om Codarts te benaderen om ook daar op te treden. Andere voorbeelden van samenwerkingen zijn het OTRA Sinfonica orkest (Klassiek en Tango), de Contemporary Bigband (Jazz en Klassiek), de voorstelling Elle van Circus met Klassiek, schrijfkampen met als deelnemers studenten Indiase muziek en Pop alsmede samenwerking in de projectweek van Klassieke zang en Muziektheater, waarbij musical- en operamateriaal in gemengde groepen wordt onderzocht met een pianist, vocal coach en regisseur.

Daarnaast organiseert Codarts in Rotterdam een jaarlijks festival onder de naam The Incubator. Dit festival, dat in de tweede projectweek in het voorjaar plaatsvindt, gaat over verbinding met de stad, interdisciplinaire samenwerking en het onder hoge druk maken van een artistiek product. Op zo'n 60 locaties in de stad gaan studenten onder begeleiding van een coach interdisciplinaire samenwerkingen aan en geven daar aan het eind van de week presentaties van.

Onderzoeksoriëntatie

Studenten in de bacheloropleiding worden gedurende vier jaar via de onderzoeksleerlijn onderzoek getraind in praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden en de ontwikkeling van hun kritisch-analytische vermogens. Muziekgeschiedenis, professionele ontwikkeling en het opbouwen van kennis en ervaring als het gaat om muzikale diversiteit behoren tot deze leerlijn, die eindigt met het schrijven van een thesis in het laatste jaar. Bij Muziektheater zijn onderzoeksvaardigheden ondergebracht bij de leerlijn Contextuele studies; ook muziektheaterstudenten werken in het vierde jaar aan een artistiek onderzoek dat onderdeel uitmaakt van het afstuderen.

Alle Codarts-brede onderzoeksactiviteiten zijn ondergebracht bij Codarts Research, waar ook de Codarts lectoraten onder vallen: Performing Arts Medicine (PAM) en Transdisciplinary Education Innovation (TEI). Codarts Research is de spil bij de organisatie van de PhD-trajecten voor docenten van Codarts en werkt daarin samen met de Erasmus Universiteit, zoals bij de monitoring van de voortgang van de promovendi. Initiatief van Codarts Research is een regulier overleg van lectoren, promovendi en de hoofden van de opleidingen: de zogeheten Programmacommissie Onderzoek. Doel hiervan is de connectie tussen de lectoraten en de opleidingen verder te bevorderen, een platform te zijn voor de uitwisseling van ideeën over (artistiek) onderzoek in de lectoraten en leeronderzoek in de opleidingen alsmede het vormgeven en verbeteren van doorlopende leerlijnen onderzoek binnen de opleidingen.

Het zes jaar geleden door de master Muziek geïnitieerde Research Festival, met inmiddels zo'n 200 bezoekers, heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een festival waarin alle facetten van het onderzoek bij Codarts aan bod komen, van bachelor scriptiepresentaties tot presentaties van PhD-kandidaten en internationale key note speakers.

Het lectoraat Performing Arts Medicine (PAM) is gestart in 2015 en brengt podiumkunsten, sport, zorg, technologie en wetenschap samen. Het lectoraat richt zich op praktijkgericht onderzoek

naar de fysieke en mentale gezondheid van dansers, musici, circusartiesten en sporters om gezondheidsklachten te voorkomen en prestaties te verbeteren. De opleiding gebruikt de Student Life Monitor (SLM) van het lectoraat om meer inzicht te verkrijgen in de mentale en fysieke gezondheid van studenten, deze te volgen en waar nodig te interveniëren. Tevens stelt de SLM de studenten beter in staat tot zelfsturing.

In het kader van het eerdere (in 2019 afgeronde) lectoraat Blended Learning heeft de opleiding een begin gemaakt met de implementatie van blended onderwijs. De coronapandemie heeft deze ontwikkeling verder versneld, wat onder meer geleid heeft tot een meer digitale invulling van het inleveren van toetsproducten en het online/digitaal coachen van studenten bij opdrachten.

In 2018 is het lectoraat Transdisciplinary Education Innovation (TEI) gestart dat valt onder de programmaliijn Innovation in Education, via het platform Rotterdam Arts & Sciences Lab (RASL). TEI doet toegepast en fundamenteel onderzoek naar educatieve initiatieven. Deze initiatieven worden gekenmerkt door hun betrokkenheid bij concrete problemen en het doorbreken van traditionele disciplinaire en institutionele grenzen.

Op dit moment is Codarts in samenwerking met de Academy of Creative and Performing Arts (Universiteit Leiden) op zoek naar een lector (0,3 fte) op het gebied van Intercultural Performance Arts, die tevens een aanstelling als bijzonder hoogleraar (0,2 fte) zal krijgen bij de Universiteit Leiden.

Het lectoraat Performance Practice, dat tot 2016 onderzoek deed naar mogelijke vernieuwingspraktijken in de muzieksector, heeft aan de basis gestaan van de ontwikkeling van een nieuw curriculum dat in september 2022 gefaseerd zal worden ingevoerd (zie verder standaard 3).

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma de studenten goed voorbereidt op een beroepspraktijk in de muzieksector dankzij de manier waarop het curriculum is vormgegeven, met veel nadruk op de eigen ontwikkeling van de student als

professioneel musicus en de eigen accenten die de student kan leggen als uitvoerend musicus, maker, performer, docent en andere mogelijke professionele rollen. Daarbij begeleiden docenten en studieloopbaanbegeleiders studenten zorgvuldig bij de keuzes die zij maken. Dankzij de festivals, concerten, projecten en producties, zowel binnen als buiten Codarts, leren studenten tijdens de studie welke aspecten van belang zijn bij het uitoefenen van het vak als musicus, leren zij samen te werken en maken zij kennis met andere muziekgenres en kunstdisciplines. De opleiding slaagt erin de grenzen van de genres op te rekken en biedt studenten die het willen de mogelijkheid om een eigen pad te kiezen.

De commissie ziet een duidelijke onderzoekslijn gedurende de vier jaar van de studie, gekoppeld aan de eigen artistieke interesses en accenten van de studenten en hun professionele ontwikkeling. Net als de vorige commissie onderkent deze commissie ook de waarde van de lectoraten PAM Blended Learning en het in 2021 afgeronde lectoraat Performance Practice. PAM draagt met Student Life Monitor bij aan het fysieke en mentale welzijn van de studenten en helpt hen bij zelfsturing en -ontplooiing. De nieuwe onderwijsvormen en -benaderingen die zijn voortkomen uit het lectoraat Blended Learning dragen bij aan de kwaliteit van het onderwijs en konden tijdens de lockdownperioden effectief worden ingezet. Ook het meest recente lectoraat TEI is veelbelovend, met oog op de beoogde beweging richting meer cross-over en interdisciplinariteit.

De commissie prijst de grote keuzevrijheid die studenten hebben om gedurende de opleiding in aanraking te komen met uiteenlopende genres en disciplines/domeinen. De studenten gaven tijdens de visitatie te kennen dat zij de brede en beroepsgerichte oriëntatie van de opleiding hoog waardeerden. Zij waren allen zeer te spreken over de manier waarop zij werden voorbereid op het vak en de mogelijkheden die zij kregen om in verschillende contexten ervaring op te doen.

Een deel van studenten en alumni die de commissie heeft gesproken gaf ook aan dat zij behoefte

hebben aan meer tools om als ondernemer een weg te vinden in het beroepenveld. De commissie beveelt aan de discussie over ondernemerschap en makerschap levendig te houden, zowel als het gaat om het conceptuele kant ervan als om de praktische vaardigheden die hieraan ten grondslag liggen, om zo bij te dragen aan de bredere inzetbaarheid van de musici in het beroepenveld.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De inhoud van iedere richting binnen de bacheloropleiding is vastgelegd in modulebeschrijvingen met daarin gegevens over de inhoud, de studielast, de leerdoelen, de toetsvormen en de beoordelingscriteria. Daarnaast wordt beschreven welke competenties vanuit het landelijke opleidingsprofiel binnen de module worden gedekt. De realisatie van de competenties uit het landelijke opleidingsprofiel is op deze wijze geborgd. Alle richtingen binnen het curriculum worden gestructureerd door vijf beroepsrollen die studenten zich eigen moeten maken om als artiest een plaats te verwerven in het werkveld: musicus, maker/performer, ondernemer, onderzoeker en docent. De verhouding tussen deze rollen verschilt per jaar: in de eerste twee jaar is er een grotere focus op de rol van musicus, in de twee laatste jaren komt er meer nadruk op de individuele profilering van de student. De profileringsruimte is in jaar 1 en 2 gespecificeerd per genre; in jaar 3 en 4 hebben studenten de vrijheid om een eigen pad uit te stippelen en een unieke professionele identiteit te ontwikkelen via de minoren, eventuele stages, de thesis en de eindpresentatie. De studierichting Muziektheater kent een andere verhouding tussen de beroepsrollen: door het grote aandeel spel-, dans- en integratielessen is de rol

van maker/performer groter en de rol van musicus kleiner dan in de andere studierichtingen.

Nieuw curriculum

Als uitvloeisel van het lectoraat Performance Practice, dat tot 2021 onderzoek deed naar mogelijke vernieuwingspraktijken in de muzieksector, is een innovatieteam ingesteld om tot een vernieuwd programma te komen voor de studierichting Klassieke Muziek en daaropvolgend de hele bachelor Muziek (uitgezonderd de richting Muziektheater) dat recht wil doen aan het veranderende muzikale landschap en tegelijkertijd een solide basis biedt om verder te studeren in de masterfase. Codarts heeft daarvoor diverse brainstormsessies georganiseerd met docenten, staf, studenten, het CvB en externen. Het resultaat daarvan is dat er in september 2022 voor de propeuse een bachelorbreed muziekcurriculum wordt ingevoerd, met daarin nadrukkelijke ruime mogelijkheden voor studenten zich buiten het eigen genre en de eigen discipline te oriënteren en te ontwikkelen. Waar in het oude programma het hoofdvak de spil vormt van de opleiding, staat in het vernieuwde curriculum de artistieke ontwikkeling van de student centraal.

Vanwege de inhoud en aard van het onderwijs bij het genre Muziektheater, dat op diverse punten afwijkt van de studierichtingen elders in de bachelor Muziek, is ervoor gekozen daar het curriculum op dit moment niet te wijzigen. Bij het actualiseren van de gezamenlijke onderwijsvisie Muziek is Muziektheater echter wel nadrukkelijk meegenomen. De aanbeveling vanuit de visitatiecommissie om de studierichting Muziektheater als voorbeeld te nemen voor het ontwikkelen van een kritisch reflectieve houding is ook opgevolgd, door een module Professional Development in het curriculum op te nemen.

Overwegingen

De commissie is positief over de inhoud van het programma en de manier waarop het is opgebouwd. Zij beschrijft het programma als uitdagend en samenhangend dankzij de beroepsrollen, waarbij studenten vanuit een stevige muzikale basis worden begeleid naar een eigen

artistiek signatuur en profiel. Zij krijgen de gelegenheid zich muzikaal breed te oriënteren en daarin eigen accenten te leggen. De commissie stelt vast dat het programma qua inhoud, vormgeving, complexiteit en niveau de studenten goed ondersteunt bij de ontwikkeling van muzikale en artistieke competenties die noodzakelijk zijn voor een beroep als musicus, maker, performer en docent binnen een dynamische en hybride beroepspraktijk.

De commissie prijst de grote inspanning die de opleiding heeft verricht om, voortbouwend op de inzichten van het lectoraat Performance Practice en met medeneming van de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie, te komen tot een nieuwe invulling van het curriculum waarin de artistieke ontwikkeling van de student centraal staat. Studenten, docenten, alumni en andere relevante betrokkenen zijn meegenomen in een kritische reflectie en herformulering van visie, doelstellingen en beroepsrollen. In de gesprekken tijdens de visitatie kwam naar voren dat de curriculumvernieuwing veel inzet heeft gevraagd van betrokkenen en dat de nieuwe richting breed gedragen wordt door zowel docenten en studenten.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Leeromgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De zes overkoepelende Codarts-waarden (ambachtelijk, zelfsturend, divers, onderzoekend, duurzaam en verbindend) zijn leidend voor de curricula en didactiek van alle opleidingen en dus eveneens van toepassing op de bachelor Muziek. Codarts beschouwt leren daarbij als een actief proces waarin studenten in toenemende mate verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces. De opleiding besteedt zowel in het curriculum als in de persoonlijke begeleiding aandacht aan het zelfsturend vermogen van

studenten. Samen met docenten en de studieloopbaanbegeleider leren studenten om keuzes te maken die passen bij hun eigen interesses, ontwikkeling, kernkwaliteiten, actuele leervragen en belangrijke leerervaringen.

De opleiding zet een breed spectrum van educatieve leer- en werkvormen in, passend bij de doelstellingen om studenten breed georiënteerd op te leiden. Goede voorbeelden zijn daarbij de verbinding tussen uiteenlopende studieonderdelen, de afwisseling tussen en integratie van theorie en praktijk, individuele coaching, de inzet van vakoverstijgende en jaaroverstijgende lessen, van teamteaching, blended learning (digitale uitwisseling, peer feedback, digitaal portfolio, coaching op afstand), stages en individuele studieactiviteiten om de eigen profilering van de student te ondersteunen. Daarnaast nemen studenten deel aan jaarlijkse thema- en projectweken alsook aan projectweken, festivals, concerten en producties.

Sociale veiligheid

Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie gesproken over sociale veiligheid met zowel docenten, studenten als management. Onderwerpen waren openheid over besluitvorming, veiligheid van inspraak van docenten en studenten, en omgaan met ongewenste omgangsvormen. De commissie constateert dat de opleiding zich bewust is van de noodzakelijke voorwaarden voor een open en veilige werk- en leeromgeving en in preventieve zin veel doet om sociale veiligheid in al zijn facetten te borgen, inclusief voorzieningen voor een correcte omgang met vermeende misstanden en begeleiding in het algemeen.

Studiedruk

De bacheloropleiding Muziek is heeft een intensief programma. Op basis van studentevaluaties vindt continue monitoring plaats op studielast, toetsdruk, de wijze van begeleiding, de roosters en de jaarplanning. De opleiding neemt uiteenlopende maatregelen om studievertraging tot een minimum te beperken. De studieloopbaanbegeleider monitort de voortgang van studenten en

ondersteunt studenten bij het eventueel inhalen van achterstanden. Ook kan de SLB-er studenten bij specifieke problemen doorsturen naar een decaan of mental coach. Als de achterstanden een meer structureel karakter hebben, wordt met de betreffende docent gekeken welke aanpassingen de studeerbaarheid vergroten. Voor studenten die de studie niet nomimaal doorlopen is een speciale tutor aangesteld.

Student Life

Duurzaamheid en gezondheid voor professionals in de muzieksector zijn bij Codarts belangrijke thema's. Codarts heeft een eigen professionele zorg- en begeleidingsstructuur ontwikkeld, ondergebracht bij de afdeling 'Student Life', om bewustwording te creëren bij studenten en hen te ondersteunen in geval van klachten. Deze benadering van het vak maakt ook expliciet onderdeel uit van het didactisch concept (zie het hoofdstuk 'Voorzieningen' voor een nadere beschrijving van Student Life.)

Onderwijs tijdens de coronapandemie

In de periode tijdens de lockdowns heeft de opleiding een groot deel van het onderwijs online uitgevoerd. Periodes waarin het onderwijs geheel online plaatsvond werden afgewisseld met periodes waarin gedeeltelijk online en gedeeltelijk op locatie werd lesgegeven. De opleiding heeft zich tijdens de eerste lockdown ingespannen om vrijwel alle modules online aan te bieden. Uitzondering hierop vormden modules waarbij het maken van muziek met elkaar centraal staat zoals bijvoorbeeld het geval is bij ensemblespel. Voor deze vakken zijn inhaalmogelijkheden gecreëerd zodra dat weer kon. Om studenten zoveel mogelijk te faciliteren in het thuis studeren bood Codarts de mogelijkheid om muziekinstrumenten en apparatuur te lenen of in uitzonderlijke gevallen, en onder voorwaarden, op Codarts te studeren.

Overwegingen

De commissie is positief over de vormgeving van het programma. Zij waardeert de nadruk op het zelfsturend leren van de student, zowel

individueel als in groepsverband, om een actieve rol te spelen in de vormgeving van het eigen leerproces en de oriëntatie op het beroep. Studenten worden daarbij goed ondersteund middels studieonderdelen en bijgestaan door de studieloopbaanbegeleider. De commissie prijst de manier waarop de opleiding erin slaagt om studenten uit te dagen en de ruimte biedt om over de genre- en disciplinegrenzen heen te kijken. Studenten voelen zich gezien en gehoord, en diegenen die een geheel eigen weg kiezen worden daarin uitstekend ondersteund en begeleid. Studenten en docenten met wie de commissie heeft gesproken geven aan dat ze veel waardering hebben voor het open, kleinschalige, levendige en stimulerende karakter van de opleiding. De nadruk op (brede) muzikaliteit, artistieke en vakmanschap is voor velen een belangrijk aspect aan het programma. Studenten benoemen daarnaast de keuzevrijheid, de goede begeleiding die zij krijgen in hun professionele en persoonlijke ontwikkeling en de mogelijkheden voor samenwerking met andere opleidingen en disciplines (bv. dans, beeldende kunst en drama) als belangrijke positieve kwaliteiten van de opleiding. Ook waren zij tevreden over de wijze waarop de opleiding reageert op input vanuit studenten en studentenpanels: naar aanleiding van feedback worden er daadwerkelijk aanpassingen in het programma doorgevoerd. Hoewel het curriculum veel van studenten vraagt, acht de commissie het programma studeerbaar. De opleiding laat zien open te staan voor input van studenten en neemt effectieve maatregelen om de studiedruk te verminderen. De commissie merkt wel op dat studenten die een Double Degree volgen via RASL regelmatig stuiten op roosteringsproblemen die moeilijk zijn op te lossen. Zij raadt de opleiding aan om met het Erasmus University College, de Erasmus Universiteit en de Willem de Kooning Academie/Hogeschool Rotterdam te blijven zoeken naar een goede afstemming.

De commissie stelt met veel waardering vast dat de opleiding erin geslaagd is om een hechte, dynamische en uitdagende leergemeenschap te creëren waarin studenten veel kansen krijgen om nieuwe paden te verkennen en te

experimenteren. Ook studenten die zich voornamelijk willen toeleggen op het hoofdvak komen in aanraking met andere genres en disciplines via de projecten, concerten en producties, en leren daarmee zich te verhouden tot de bredere, muzikaal diverse context.

Om een open leeromgeving en sociale veiligheid blijvend en tot in de haarvaten van de organisatie op de agenda te houden, wil de commissie de opleiding aanmoedigen om aandacht te houden voor de voorwaarden een veilige, open en stimulerende leeromgeving, met name op het moment dat er ingrijpende curriculumwijzigingen worden doorgevoerd. Daarvoor is het belangrijk dat alle docenten actief in de veranderingsprocessen worden meegenomen, zodat de doelstellingen en pedagogisch-didactische visie breed gedragen worden, ook door docenten met contracten van een paar uur. Op deze manier kan de opleiding ervoor te zorgen dat signalen vanuit studenten en docenten gehoord en voortvarend opgepakt worden en, zo nodig, tot aanpassingen kunnen leiden (zie verder Personeel en Kwaliteitszorg).

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Codarts hanteert een gevarieerd en gericht instroombeleid, waarbij de vooropleidingen een belangrijke factor zijn in de toestroom. De hogeschool heeft een eigen voortraject in de vorm van een havo/vwo voor muziek en dans (HMD). De opleidingen Muziek en Docent Muziek zijn verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van het muziekonderwijs op de HMD en de lessen vinden plaats in het gebouw aan het Kruisplein. De directeur van de HMD is tevens voorzitter van het landelijke samenwerkingsverband van de DAMU-scholen. Jaarlijks stromen 5 à 8 havo/vwo-gediplomeerden door naar de Codarts bachelor Muziek. Om deze instroom te vergroten is vier

jaar geleden een gezamenlijk, integraal overleg opgezet waarin alle hoofden, talentscouts en de HMD participeren. Daarnaast heeft de opleiding een eigen, éénjarige vooropleiding voor de studierichtingen Klassiek, Jazz, Wereldmuziek en Muziektheater. Hieruit is de afgelopen vijf jaar tussen de 37 en 53% van de deelnemers doorgestroomd naar de bachelor. Ook werkt Codarts samen met het Rotterdams Hellendaal Muziekinstituut, een particuliere opleiding die zich speciaal richt op jeugdige strijkers. Codarts monitort daar de talentenklas.

Om de instroom en de aansluiting van de verschillende vooropleidingstrajecten op de bacheloropleiding Muziek te verbeteren werkt Codarts samen met muziekscholen, popscholen, musicalscholen en muziekverenigingen in stad en regio. Op instellingsniveau heeft Codarts een beleidsadviseur Talentontwikkeling en Scouting die in samenwerking met traditionele en alternatieve muziekeducatieve instellingen doorlopende leerlijnen ontwikkelt, zorg draagt voor intensivering van de coaching van jong talent in de binnen- en buitenschoolse voortrajecten en aansluit bij landelijke overleggen. Aangezien talenten zich in toenemende mate buiten de traditionele vooropleidingen ontwikkelen, wordt actief aansluiting gezocht bij andere initiatieven met oog voor jong talent zoals Music Matters en de PopUnie. Binnen de regio Rotterdam hebben Codarts, Music Matters, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, de Doelen, Grounds en de SKVR de krachten gebundeld in de zogeheten Rotterdamse Muziekcoalitie. Doel daar is zowel het formele als informele muziekeducatie-circuit in kaart te krijgen en de doorstroming binnen die hele keten te vergemakkelijken en te bevorderen. Doorstroom vindt ook plaats vanuit het mbo. Jaarlijks worden vanuit de opleiding Pop van het Albeda College, een opleiding die door Codarts is geïnitieerd in het kader van de doorstroming, enkele studenten toegelaten tot de studierichting Pop bij Codarts. Op stedelijk niveau is Codarts onder andere betrokken bij de samenwerking vo-mbo-ho, op landelijk niveau is Codarts nu al acht jaar de trekker van de

Talentontwikkeling (inclusief), in de nieuwe KUO-agenda omgezet naar LLO en Flexibele leeromgeving.

Om kandidaten voor de opleiding te informeren over de mogelijkheden binnen de bachelor Muziek zorgt Codarts dat de informatie op de website tweetalig up-to-date is. Voor geïnteresseerden vindt jaarlijks voor de diverse studierichtingen een Open Dag (of Open Nacht bij de studierichting Pop) plaats, met ruime mogelijkheden kennis te maken met het docententeam en vragen te stellen over de opleiding. Codarts onderzoekt de mogelijkheden om nieuwe vormen te introduceren waarbij online bezoek door internationale studenten mogelijk wordt.

Selectieprocedure

De voorselectie van studenten vindt plaats aan de hand van een online portfolio, een curriculum vitae (cv) en een motivatiebrief. Deze worden door de toelatingscommissie beoordeeld op zaken als creativiteit, ambacht en de relatie tussen het niveau en de leeftijd. Daarnaast is ook de uitstraling en artistieke van de betreffende kandidaat belangrijk, net als de vraag of de student het gewenste Codarts-profiel heeft dat bij de opleiding past. Toelaatbare kandidaten doen een online theorie-toets en leggen ook een mondeling theorie-examen af. Sinds 2021 is voor de toelaatbare kandidaten ook een toelatingsgesprek onderdeel van de procedure geworden. In dat gesprek worden de verwachtingen over en weer besproken en kan Codarts zich een indruk vormen van de Engelse taalvaardigheid van de internationale studenten.

De voorselectie bij Muziektheater bestaat uit het inleveren van een muzikaal/theatraal cv en verschillende opdrachten, waaronder een opdracht voor Spel, Zang en Integratie. Het toelatingsexamen bestaat uit drie live rondes, waarin de kandidaten op diverse, zeer uiteenlopende onderdelen worden beoordeeld: van een lied naar eigen keuze tot een spelmonoloog, van een tekst naar eigen keuze tot dans, zang, theorie en solfège. In

de laatste ronde vindt met de dan resterende kandidaten ook een motivatiegesprek plaats.

Nadat de kandidaten het toelatingsproces hebben doorlopen vindt definitieve selectie door het hoofd van de opleiding plaats. Daarbij wordt ook de spreiding over de diverse hoofdvakken/studierichtingen en de vanuit de overheid bepaalde maximale studentenpopulatie nauwlettend in de gaten gehouden.

Deficiënties en aansluiting op de opleiding

Om het instroomniveau te verhogen en de aansluiting op de opleiding te vergemakkelijken biedt de opleiding Muziek instromende studenten voorafgaand aan de start van de studie korte cursussen muziektheorie aan, bedoeld voor studenten met kleine deficiënties. Internationale studenten die nog niet formeel aan de IELTS 5.5 taaleis of vergelijkbaar voldoen, maar in het toelatingsgesprek wel als coachbaar worden beoordeeld, doen bij de start van de opleiding een speciaal door Codarts ontwikkelde Engelse taalvaardigheidstest, vergelijkbaar met de IELTS-test. Als die niet wordt gehaald krijgt de student de mogelijkheid op twee verschillende niveaus mee te doen aan de Engelse cursus. In het nieuwe curriculum zal de taalvaardigheid deel uit gaan maken van het curriculum. Alle studenten zang, inclusief Muziektheaterstudenten, zijn verplicht voorafgaand aan de opleiding in het IKAZIA-ziekenhuis te laten testen of de stem voldoende gezond is om de opleiding te kunnen volgen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding een effectief toelatingsbeleid voert gericht op de instroom van getalenteerde (inter)nationale studenten passend bij de ambities, het niveau en oriëntatie van het programma. De voortrajecten en samenwerkingsverbanden met partners in de muzieksector vervullen daarbij een belangrijke rol. De selectieprocedure is goed doordacht en zorgvuldig; toelating is niet alleen gebaseerd op muzikaal kunnen en talent, maar wordt ook nadrukkelijk gebaseerd op de mate waarin de kwaliteiten, ambities en verwachtingen van de student passen bij het Codarts-profiel.

Hoewel de instroom van de opleiding veel diversiteit laat zien wat betreft muziekprofiel en oriëntatie, kunnen er nog stappen gezet worden om de diversiteit te verbreden in alle genres en richtingen, in lijn met het profiel van Codarts als grootstedelijke instelling. Dit geldt met name voor studenten met een migratieachtergrond of andere culturele en sociaal-economische achtergronden. De commissie moedigt de opleiding aan zich blijvend in te zetten voor meer instroom vanuit het MBO, en steeds waar mogelijk drempels weg te nemen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Personeel

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie oordeelt dat de opleiding beschikt over deskundige, toegewijde en bevlogen docenten, die veelal in verschillende rollen werkzaam zijn in het beroepenveld. In de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni kwam naar voren hoezeer de expertise, passie en didactische vaardigheden van de docenten worden gewaardeerd. De commissie stelt vast dat de docenten studenten coachen en stimuleren in hun ontwikkeling tot zelfstandige musici en performers. Gezien de ingrijpende veranderingen in het curriculum dringt de commissie aan op het afstemmen van de organisatiestructuur op de nieuwe visie en inrichting van het programma. Een goed ingerichte en uitvoerbare HR-cyclus met daarin terugkerende functioneringsgesprekken, (formele en informele) evaluaties en structurele ondersteuning van de pedagogisch-didactische competenties en examineringsvaardigheden van docenten is daarbij onontbeerlijk.

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de bachelor Muziek sluit aan bij het Codarts personeelsbeleid. De opleiding werkt met een kernteam van vaste docenten, aangevuld met gastdocenten die de relatie met actuele ontwikkelingen in het werkveld versterken. De organisatie van het onderwijs is ondergebracht bij drie hoofden voor de richtingen Klassiek, JPW (Jazz, Pop en Wereldmuziek) en Muziektheater. Binnen deze richtingen hebben docenten van het kernteam extra taken en rollen als coördinatoren en trekkers van de vakgroepen. Bij de selectie van docenten speelt de bewezen artistieke kwaliteit als kunstenaar een doorslaggevende rol. De wensen van studenten spelen ook een rol bij de werving van (gast)docenten; het is voor Codarts belangrijk dat de docenten niet alleen uitblinken als kunstenaars en musici maar ook verschillende rollen in zich verenigen en als rolmodel kunnen functioneren voor studenten.

Uit de curricula vitae van de praktijkdocenten blijkt dat de docenten een eigen muziekpraktijk voeren en participeren in uitgebreide netwerken in het beroepenveld. Naast de reguliere docenten zet de opleiding veel gastdocenten in voor de uitvoering van het onderwijsprogramma en projecten. Zo geven regisseurs uit de actuele praktijk

workshops aan muziektheaterstudenten en geven (internationale) artiesten masterclasses. Een deel van de (gast)docenten komt uit het buitenland: dit draagt bij aan het internationale karakter van de opleiding en legt verbanden met het internationale werkveld. Ook van (gast)docenten wordt verwacht dat zij passen in het profiel van Codarts.

Deskundigheidsbevordering krijgt op verschillende wijzen vorm. Zo kunnen docenten een eenjarige cursus volgen, The Art of Teaching, om te voldoen aan het landelijk profiel van de Basis Kwalificatie Examinering voor het Kunstonderwijs. Hiernaast kunnen docenten zich op individuele basis aanmelden voor een uitwisseling (Erasmus+), deelname aan conferenties of festivals en/of ondersteuning krijgen bij het doen van onderzoek, innovatieprojecten of het behalen van een PhD. Een ander voorbeeld van deskundigheidsbevordering betreft het meerjarige coachingstraject binnen de afdeling Klassieke Zang waarbij zowel docenten als studenten coaching krijgen van de wereldberoemde zangpedagoog Margreet Honig.

Uit de evaluaties en gesprekken met studenten en alumni blijkt veel waardering voor de muzikale deskundigheid, praktijkkennis, betrokkenheid en pedagogisch-didactische kwaliteiten van de docenten. Zowel docenten als studenten geven aan dat het onderwijs daadwerkelijk studentgericht is en met veel samenspraak tussen docenten en

student. Dat studenten het docententeam positief waarderen, blijkt ook uit de evaluatiecijfers: in 2021 waardeerden studenten docenten met een 7,8 (EvaSys); in de NSE 2021 krijgen studenten een waardering tussen 3,81 – 4,19 op een schaal van 5 – een verbetering ten opzichte van de vorige evaluatieperiode.

Overwegingen

De commissie is positief over het personeelsbeleid van de opleiding, dat aansluit bij de doelstellingen en het onderwijs op organisatorisch, inhoudelijk en onderwijskundig vlak ondersteunt. De opleiding is doeltreffend in het streven gekwalificeerde docenten aan te trekken die veelal een vooraanstaande plaats innemen in het werkveld. Codarts slaagt er bovendien in docenten aan te trekken die haar filosofie uitdragen, zo heeft de commissie kunnen vaststellen. Vanuit de opleidingsvisie wordt van docenten in toenemende mate een coachende rol gevraagd en nemen onderzoekende en ondernemende kwaliteiten in belang toe. Verder is de commissie positief over de professionaliserings- en scholingsmogelijkheden die de opleiding haar docenten biedt. Docenten met wie de commissie gesproken heeft zijn zeer betrokken en dragen met veel overtuiging de visie van Codarts uit.

Tegelijkertijd vraagt de commissie aandacht voor de organisatiestructuur van de opleiding, zeker met het oog op de voorgenomen en al doorgevoerde veranderingen in het curriculum. Uit de gesprekken blijkt dat ieder hoofd een groot

aantal docenten aanstuurt, waardoor bijvoorbeeld een tijdige uitvoering van voortgangs-, functionerings- en beoordelingsgesprekken moeilijk is voor de hoofden. Daarnaast vraagt de brede implementatie van een nieuwe visie en de doorvoering daarvan in het curriculum dat alle docenten goede begeleiding ontvangen bij de ontwikkeling van hun pedagogisch-didactische kwaliteiten en examenvaardigheden, in lijn met de geformuleerde visie en ambities. De commissie geeft de aanbeveling de organisatiecultuur en – structuur in lijn te brengen met de nieuwe visie van de opleiding voor de toekomst. De hoofden zijn kritisch, zelfbewust en hebben goed zicht op welke stappen noodzakelijk zijn om de opleiding te ontwikkelen in de gewenste richting. Om deze ontwikkeling goed te laten slagen, dienen alle docenten op een constructieve manier in het proces meegenomen worden.

Om het team nog verder te versterken zou de commissie de opleiding willen aanmoedigen om aandacht te blijven houden voor de diversiteit van docenten: representatieve rolmodellen en de netwerken die deze docenten kunnen aanspreken, spelen immers een belangrijke rol bij het werven van studenten uit maatschappelijke contexten die moeilijker in aanraking komen met muziek en muziekeducatie.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Voorzieningen en begeleiding

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De visitatiecommissie heeft kunnen constateren dat de huisvesting en materiële voorzieningen van de opleiding voldoen aan de kwaliteitsnormen voor een bacheloropleiding Muziek. Hoewel het gebouw aan het Kruisplein op dit moment voldoende faciliteiten biedt voor het verzorgen van muziekonderwijs en optredens, onderschrijft de commissie met de opleiding de noodzaak om ruimere huisvesting en betere roostering te realiseren voor de toekomst. De commissie is dan ook positief over de plannen voor de ontwikkeling van een Cultuur & Campus aan de Maashaven, waar Codarts deel vanuit zal maken. De commissie prijst de unieke zorg- en begeleidingsafdeling Student Life die op de individuele student toegesneden studieloopbaanbegeleiding aanbiedt en uitgebreide ondersteuning en zorg biedt op het vlak van (mentale en fysieke) gezondheid in relatie tot het beroep.

Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Codarts heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de verbetering van de huisvesting, mede door diverse verhuizingen en een aanzienlijke uitbreiding van de oefenruimtes, onderwijsruimtes, een concertzaal en opname studio (zoals o.a. bij The Basement, De Doelen, het WMDC) en door een verruiming van de openingstijden van het gebouw aan het Kruisplein. Daarnaast maakt Codarts gebruik van een speciaal voor het kunstvakonderwijs ontwikkeld roosterprogramma, ASIMUT, om ruimtes zo efficiënt mogelijk te benutten.

Als het gaat om fysieke gezondheid beschikken studenten op de locatie Kruisplein over diverse faciliteiten en materialen om de conditie te bevorderen, blessures te voorkomen en prestaties te verbeteren. Een inpandige oefenruimte op de achtste verdieping biedt diverse fitnessapparatuur en op de 9e verdieping hebben studenten de beschikking over twee crosstrainers en twee hometrainers. (zie verder standaard 8 voor beschrijving 'Student Life')

De Codarts mediatheek op de vijfde verdieping van het Kruisplein biedt studenten een uitgebreide en actuele collectie aan repertoire,

studieboeken, cd's/dvd's en video's voor het muziek-, dans- en circusvakonderwijs. Ook biedt de mediatheek online toegang tot internationale databases, zoals Oxford Music Online en de Naxos Music Library. Voor het ontwikkelen van informatie- en onderzoeksvaardigheden, nodig voor het maken van opdrachten en schrijven van papers en scripties, geeft de mediatheek studenten instructie en advies over auteursrecht, correcte bronvermelding en plagiaat. Ook is er een digitale Lib Guideomgeving ingericht waarin studenten online hun informatie- en zoekvaardigheden kunnen ontwikkelen.

Voorts heeft Codarts in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van de Digitale leeromgeving (DLO) met als doel de kwaliteit van het onderwijs te optimaliseren en beter aan te laten sluiten bij de wensen en behoeftes van studenten als het gaat om flexibiliteit, interactiviteit en toegankelijkheid van onderwijs. Deze aanpassingen worden uitgevoerd door een specialist Blended Learning, ICT-contactpersonen in het onderwijs (ICTO's) en functioneel beheerders van de afdeling Informatiemanagement en IT (IMIT). De investeringen in flexibel digitaal en hybride onderwijs konden bovendien direct en effectief ingezet worden tijdens de lockdown-perioden in het kader van de coronapandemie.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn voor de uitvoering van een bacheloropleiding Muziek. Dankzij aanpassingen en verbeteringen in de huisvesting (verbouwingen en uitbreidingen van ruimtes), verruiming van openingstijden en een efficiënt roosterprogramma ASIMUT is het mogelijk om voldoende ruimte te bieden voor onderwijs, zelfstudie, samenspel en ensembles. Maar met de opleiding stelt de commissie tegelijkertijd vast dat de bezettingsdruk hoog is en dat voor de toekomst gekeken moet worden naar meer duurzame oplossingen voor passende huisvesting en soepele roostering. Parallel aan de fusieplannen met o.m. de Willem de Kooning Academie worden concrete stappen gezet richting een Cultuur & Campus aan de Maashaven. Deze ontwikkeling biedt goede perspectieven voor *state-of-the-art* faciliteiten toegesneden op de behoeftes van de Codarts muziekopleidingen, waarin een brede interdisciplinaire context van cultuurmakers, onderwijs en wetenschappers de basis zullen vormen voor productieve samenwerkingen en co-creatie.

De overige materiële voorzieningen zoals de digitale leeromgeving die inzet op meer flexibiliteit in het onderwijs, de mediatheek en sportfaciliteiten sluiten goed aan bij de doelstellingen van de opleiding, stelt de commissie vast.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Begeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Student Life en studiebegeleiding

Studiebegeleiding en de zorg voor het welzijn voor studenten als toekomstige musici is ondergebracht bij de afdeling Student Life. Samen met

de studieloopbaanbegeleiders en -mentoren is een professionele zorg- en begeleidingsstructuur ontwikkeld. De afdeling biedt diverse voorzieningen: studieloopbaanbegeleiding, Health Centre, mentoraat, decanaat en International Office, en werkt volgens het principe van het Team Around The Artist: de student staat centraal en wordt ondersteund in de artistieke ontwikkeling door een team van health professionals, health coach, docenten, studieloopbaanbegeleiders, praktijkgerichte onderzoekers, management en administratie. De health professionals hebben als doel de student te begeleiden in het optimaliseren van de fysieke en mentale gezondheid door middel van voorlichting, educatie, zorg en begeleiding.

Studenten kunnen gebruikmaken van de gesprekken van de specialisten van het Performing Arts Health Centre (PAHC): een team van fysiotherapeuten, bewegingswetenschappers, psycholoog, mental coach, (sport)diëtist, logopedist, performance coach en gehoorbeschermingspecialist. Studenten kunnen hier terecht met fysieke en/of mentale klachten, vragen over prestatieverbetering of begeleiding bij blessures. Het PAHC kent het curriculum en rooster van de muziekopleidingen en heeft daardoor een goed beeld van de studiedruk, zodat een goede inschatting kan worden gemaakt van de balans tussen belasting en belastbaarheid van de student op een bepaald moment.

In de afgelopen jaren heeft de studieloopbaanbegeleider een meer centrale rol gekregen: bewaking voortgang en eerste aanspreekpunt voor docenten in het geval van zorgen over de studievoortgang van een student. SLB-ers ontmoeten elkaar regelmatig voor overleg en intervisie; een van de coördinatoren stuurt dit aan en bewaakt het functioneren van de studieloopbaanbegeleiding als geheel.

Coronapandemie

In de coronaperiode is extra aandacht besteed aan de begeleiding en ondersteuning van de studenten. Regelmatig is tijd ingeroosterd om studenten online te spreken om te horen hoe het

met hen ging en hoe ze de online lessen ervoeren. Dat gebeurde ook via het studentenpanel en door middel van EvaSys-enquêtes. De SLB-ers onderhielden nauw contact met de studenten en waar nodig zijn studenten doorverwezen naar een health coach. Ook konden ze een beroep doen op het aanbod aan psychologische ondersteuning van OpenUp en zijn er speciale infographics met hulpbronnen gepubliceerd. Op meerdere momenten werden bovendien online contactmomenten voor de hele opleiding georganiseerd, zoals de kerstborrel in december 2020 en een projectweek met online interactieve workshops.

Informatievoorziening

Informatievoorziening aan studenten wordt via diverse kanalen verzorgd. De inhoud van het studieprogramma is vastgelegd in modulebeschrijvingen die studenten op het Codarts intranet kunnen raadplegen. Elke beschrijving bevat gegevens over de inhoud, de studielast, de leerdoelen, de toetsvorm, de beoordelingscriteria en de gehanteerde resultaatschaal van de betreffende modules. Studenten kunnen met vragen terecht bij het centraal informatiepunt (STIP) in het gebouw aan het Kruisplein en een extra loket op het WMDC en relevante informatie is ook digitaal te

raadplegen via OSIRIS, MyCodarts en de digitale leeromgeving.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat zowel de studiebegeleiding als informatievoorziening bijdragen aan de studievoortgang en afgestemd zijn op de behoeften van de studenten. De commissie is positief over de verbetering van de informatievoorziening ten opzichte van de vorige visitatie. Ook heeft de commissie veel waardering voor het uiterst professionele zorg- en begeleidingsstelsel dat is ontwikkeld en ondergebracht bij de afdeling Student Life. Uit evaluaties en de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni blijkt dat de begeleiding op deze terreinen hoog gewaardeerd wordt. De kwaliteit van het onderwijs en het welbevinden van studenten tijdens de coronaperiode werd gemonitord en ook versterkt door regelmatige gesprekken, evaluaties en zorg zodat zij daadwerkelijk de ondersteuning kregen die ze nodig hadden bij het studeren.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Kwaliteitszorg

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie stelt vast de opleiding een goed kwaliteitszorgbeleid en een goede kwaliteitscultuur heeft waarin alle relevante aspecten van het onderwijs – eindkwalificaties, programma, personeel, leeromgeving en toetsen - op structurele basis worden geëvalueerd door alle betrokkenen en belanghebbenden. Deze evaluaties vinden plaats aan de hand van toetsbare doelstellingen en concrete maatregelen. Management, bestuur en docenten dragen een gedeelde visie uit en cultiveren een zelfkritische, open houding als het gaat om de ontwikkeling en verbetering van het curriculum. Ook constateert de commissie dat bevindingen voortkomend uit kwaliteitsmonitoring tot concrete verbetermaatregelen hebben geleid in de afgelopen jaren. Een aandachtspunt is de organisatiestructuur van de opleiding in relatie tot de visie, ambities en curriculumwijzigingen. De commissie raadt de opleiding aan de *span of control* van de hoofden kritisch onder te loep te nemen en te onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden om hen goed te ondersteunen bij de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden.

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

De kwaliteitszorg van de opleiding sluit aan bij de kwaliteitszorgcyclus (PDCA) van Codarts. Deze bestaat onder meer uit een instellingsplan, de jaarlijkse kaderbrief Financiën & Kwaliteitszorg, activiteitenoverzichten per opleiding/afdeling en twee keer per jaar een stoplichtenrapportage waarmee in de bilaterale overleggen met het CvB de voortgang wordt gemonitord en waar nodig bestuurlijke bijsturing kan plaatsvinden, uiteindelijk mede uitmondend in het jaarverslag.

Codarts hanteert de volgende evaluatie-instrumenten:

- Nationale Studenten Enquête; digitale semesterevaluaties (EvaSys, twee keer per jaar) en gebruikersonderzoeken;
- MedewerkerTevredenheidsOnderzoek (om het jaar): dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van een instrument dat benchmarking met andere hogescholen mogelijk maakt (voorheen Integron/Zestor, komend MTO zal van het instrument Internetspiegel van Effectory gebruik worden gemaakt);
- HBO Kunstenmonitor (jaarlijks): onderzoek naar de tevredenheid over de opleiding en de arbeidsmarktpositie van de alumni;

- managementinformatie: een bedrijfs-vergelijking waarin de positie van Codarts wordt vergeleken met andere (kunstvak)hogescholen;
- U-multirank: dit is een internationale benchmark waar Codarts als eerste Nederlandse kunstvakhogeschool aan meedoet.

De opleiding houdt alle betrokkenen op de hoogte van de resultaten van de evaluaties en van de verbetermaatregelen die worden doorgevoerd via de website, MyCodarts, nieuwsbrieven, Codarts e-mail en social media als Instagram en Facebook. Om op structurele wijze input te verzamelen van werkveld, docenten, studenten en medewerkers werkt Codarts met studentenpanels, werkveldcommissies en -overleggen en alumni-bijeenkomsten en externe beoordelaars. Inhoud en uitvoering van het curriculum worden besproken in de opleidingscommissie Muziek. Daarnaast zijn de lijnen binnen de opleiding kort en komen veel onderwerpen ook buiten evaluaties infor-meel of in kleinschalige overleggen aan de orde.

Overwegingen

De commissie oordeelt dat de opleiding een effectief kwaliteitszorgsysteem heeft dat is gebaseerd op toetsbare doelstellingen en concreet beoogde resultaten. Zij hanteert een breed scala aan relevante evaluatie-instrumenten en betreft studenten, alumni, docenten en het werkveld structureel bij deze evaluatieprocessen, zowel formeel

als informeel. De commissie stelt vast dat de opleiding belangrijke stappen gezet heeft op een aantal onderwerpen, waaronder studielast/studeerbaarheid, inhoud van het curriculum, faciliteiten, instrumentarium, digitale middelen, ruimtegebruik, toetsing en beoordeling(criteria) en tot slot de inzet van de digitale leeromgeving.

De commissie heeft veel waardering voor de ontwikkelingsgerichtheid en het grote kritisch-reflectieve leervermogen van de opleiding. De student staat daadwerkelijk centraal en management en het docententeam staan nadrukkelijk open voor input en feedback. Met de ontwikkeling en doorvoering van het nieuwe curriculum heeft Codarts nadrukkelijk ingezet op breed draagvlak en ideeën vanuit de hele organisatie opgehaald via diverse brainstormsessies met docenten, staf, studenten, CvB en externen partners uit de kunst- en muzieksector.

Tegelijkertijd vraagt de commissie aandacht voor het in lijn brengen van de organisatiestructuur met de visie, ambities en curriculumwijzigingen.

Zoals in het hoofdstuk Personeel al is benoemd, blijkt het lastig om de noodzakelijke HRM-cycli tijdig te doorlopen en alle docenten – met name diegenen met kleine aanstellingen – mee te nemen in de gewenste richting. Een informele cultuur draagt bij aan de toegankelijkheid, betrokkenheid en *sense of belonging*, en kan bij ingrijpende veranderingen versterkt worden met meer geformaliseerde procedures van kwaliteitsborging en een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden. Dit zal bovendien bijdragen aan de verdere versterking van de sociale veiligheid binnen de opleiding. De commissie raadt de opleiding aan de *span of control* van de hoofden kritisch onder te loep te nemen en te onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden om hen goed te ondersteunen bij de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Toetsing

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie constateert dat het toetsbeleid binnen Codarts is afgestemd op haar onderwijsvisie en een inzichtelijk, effectief toetsstelsel wordt gehanteerd dat onlosmakelijk – zowel formatief als summatief - onderdeel uitmaakt van het leerproces van de student. De commissie stelt vast dat de opleiding op verschillende niveaus actief investeert in en toeziet op de kwaliteit van toetsing. De eindbeoordelingen van de bacheloropleiding Muziek zijn inzichtelijk en gebaseerd op duidelijke rubrics. De commissie prijst de zeer bekwame examencommissie en toetscommissie die zich proactief, deskundig en gemotiveerd inzetten om de kwaliteit van de toetsing te monitoren en borgen. Advies en aanbevelingen vanuit de examencommissie worden door de opleiding proactief opgepakt en leiden tot verbeteringen.

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

In 2019 heeft Codarts hogeschoolbreed haar toetsvisie herzien. Daarin wordt toetsing expliciet en integraal verbonden met het leerproces van de student. Het is een instrument om de ontwikkeling te ondersteunen, effectiviteit van onderwijs te meten en uiteindelijk verantwoording af te leggen over het bereikte resultaat. Het toetsbeleid is vastgelegd in de handreikingen toetsen en beoordelen en de OER. In de OER en in de studiehandleidingen is per module vastgelegd welke competenties getoetst worden, welke toetscriteria er van die competenties zijn afgeleid, welke vorm de toets heeft en wat de beoordelingsschaal en weging is. Alle informatie wordt ook online beschikbaar gesteld. Summatieve toetsingen vinden plaats aan het einde van semester 1 en 2 in de propedeuse en aan het einde van semester 2 in de hogere jaren, formatieve toetsing die de student en docent inzicht verschaft over het bereikte niveau vindt gedurende alle jaren plaats.

Om de toetskwaliteit te borgen hanteert de opleiding een aantal principes zoals de inzet van het meer-ogen-principe bij praktijktoetsen, de structurele inzet van externe deskundigen, scholing toetsen en beoordelen voor examinatoren, regelmatige intervisiebijeenkomsten met de technisch voorzitters over de taken van de voorzitter, de beoordelingsprocedure en het bespreken van

eventuele kwesties en onregelmatigheden die bij de tentamens zijn voorgekomen.

Eindbeoordelingen B Muziek

Voor de visitatie heeft de commissie 15 theses, eindpresentaties, portfolio's en de daarbij behorende beoordelingen bestudeerd van de meest recent afgestudeerde cohorten (2019-2020; 2020-2021). Studenten studeren af aan de hand van drie onderdelen: een afstudeeronderzoek, een portfolio waarin zij hun ontwikkeling weergeven en daarop reflecteren, en de afsluiting van het hoofdvak. De beoordelingscommissie voor het hoofdvak en het afstudeeronderzoek bestaat minimaal uit drie en vaak tot vijf examinatoren, inclusief een externe beoordelaar. Volgens de commissie tonen de beoordelingen een gedegen beeld van de het niveau en de competenties die de student in heeft verworven. Er wordt gebruik gemaakt van een duidelijke rubrics met heldere toetscriteria voor zowel het afstudeeronderzoek als het hoofdvakexamen. De manier waarop de beoordelingsformulieren zijn ingevuld is over het geheel genomen adequaat en inzichtelijk.

Examencommissie en toetscommissie

Codarts heeft één examencommissie van zes vaste leden voor alle opleidingen met twee 'kamers' voor Muziek en Performing Arts. Jaarlijks brengt de examencommissie verslag uit van haar activiteiten in het jaarverslag waarin ook aanbevelingen worden opgenomen. Examinatoren en voorzitters van examens worden voor elk collegejaar op basis van een competentieprofiel door de

examencommissie aangewezen. Elk jaar bezoeken leden van de examencommissie drie eindtentamens om na te gaan of de toetsprotocollen correct worden uitgevoerd, middels het invullen van een door de examencommissie opgestelde uniforme checklist. Uitkomsten van deze bezoeken worden geëvalueerd in de jaarlijkse gesprekken met de hoofden, waarin tevens wordt ingegaan op de stand van zaken rondom dossiercontrole, de examinatoren en de scholing (BKE, BDB, SKE) van het docententeam op het gebied van toetsdeskundigheid. De toetscommissie voert op verzoek van de examencommissie systematische screenings uit van toetsen en toetsprogramma's en rapporteert daarover aan de examencommissie. De meest omvangrijke betrof het scriptietraject bij de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek.

Toetsing tijdens de coronapandemie

Vanaf half maart 2020 vond een wisselend deel van de lessen en toetsen van de opleiding online plaats. Als instelling voor praktijkonderwijs kon Codarts al snel een deel van de lessen en tentamens weer live aanbieden. Daarnaast is een aantal aanpassingen gedaan om de toetsing zo soepel mogelijk te laten verlopen, steeds in afstemming met en met instemming van de examencommissie, opleidingscommissies en medezeggenschapsraad. De toetscommissie heeft docenten bijgestaan wanneer aanpassingen nodig waren in de toetsing, onder andere via een webinar 'kennistoetsen in coronatijd'.

Zo zijn voor projectweken vervangende opdrachten opgesteld, met dezelfde eisen als vastgelegd in de modulebeschrijvingen; individuele vaardigheidstoetsen, zoals solfège, vonden online plaats. Schriftelijke toetsen werden vervangen door mondelinge kennistoetsen of een openboektentamen; bij de toetsen waarbij sprake is van voorstellen en voorzingen van repertoire namen studenten thuis video's op en leverden die in de digitale leeromgeving in; voor de ensembles is waar nodig het toetsmoment uitgesteld.

Voor de eindtentamens voor het hoofdvak in het voorjaar van 2020 is samen met de andere muziekopleidingen gekozen voor een toets in portfoliovorm. Alle eindexamenkandidaten hebben hun portfolio's via de digitale leeromgeving MyLMS ingeleverd. Naast een uitgewerkt schriftelijk programma van het voorgenomen eindtentamen en aan de hand van speciaal opgenomen filmpjes is er, nadat de kandidaat een onlinegesprek met de beoordelingscommissie had gevoerd, ook over het ingeleverde reflectieverslag, door de examinatoren een oordeel gegeven dat via het digitale beoordelingsformulier direct is vastgelegd in het studievoortgangssysteem OSIRIS. In 2021 was het geven van een concert wel weer mogelijk, maar nog zonder publiek. De studenten gaven daarom hun afstudeerconcert in de vorm van livestreams: deze zijn opgenomen en beoordeeld door de commissie.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding beschikt over een effectief systeem van toetsing waarin er een duidelijke relatie ligt tussen de beoogde eindkwalificaties, de leerdoelen van de modules en de toetsvormen. Er is een zorgvuldige monitoring en borging van de toetskwaliteit op verschillende niveaus, dankzij heldere communicatie met studenten, docentenscholing op het vlak van toetsing, externe beoordelaars en de toepassing van het vier-ogen-principe bij praktijktoetsen. Tijdens de periodes van lockdown heeft de opleiding passende en doordachte maatregelen genomen om de toetsing op passende wijze te kunnen laten plaatsvinden.

Uit de documentatie en de gesprekken die de commissie voerde blijkt dat de meeste studenten zich bewust zijn van de eisen die aan ze gesteld worden als het gaat om (eind)beoordelingen en daar goed op worden voorbereid. Wel gaven sommige studenten aan dat de planning van de examinering soms betere afstemming behoeft om extra studiedruk te vermijden. Bij sommige toetsen kunnen de beoordelingscriteria duidelijker van te voren aangegeven worden.

De commissie is te spreken over de wijze waarop de eindbeoordelingen worden uitgevoerd. Zij kan zich vinden in de waardering en weging van de verschillende eindproducten waarin er door een brede beoordelingscommissie tot een eindoordeel is gekomen op basis van heldere beoordelingscriteria.

De commissie prijst de proactieve en deskundige rol van de examencommissie. Deze commissie legt zich op zeer betrokken wijze toe op haar taken en verantwoordelijkheden; de leden hebben goed voor ogen wat hen te doen staat en weten

dit op een bekwame wijze te realiseren; beoordelingsprocedures worden actief gemonitord, docenten worden bijgestaan en geschoold in toetsprocedures. Ook is de examencommissie nadrukkelijk een partner in de doorontwikkeling van het toets- en examenbeleid, in lijn met het pedagogisch-didactische concept van Codarts.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. De commissie stelt vast dat het eindniveau van de studenten van de opleiding Muziek voldoet aan het beoogde niveau als het gaat om muzikaal vakmanschap, artistieke en kritisch-reflectieve vermogens. Uit de eindwerken en loopbaan na afstuderen blijkt dat studenten in staat zijn om een eigen profiel en praktijk te ontwikkelen als musicus in verschillende rollen binnen uiteenlopende dynamische beroepscontexten. De opleiding investeert actief en met resultaat in haar alumni-netwerk. De commissie moedigt de opleiding aan om te blijven werken aan een sterkere relatie tussen de eindexamenonderdelen en een nadrukkelijker eigen profilering van de student daarbinnen.

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Bevindingen

Studenten studeren af aan de hand van drie onderdelen: thesis, portfolio (voorwaardelijk voor het afstuderen) en eindexamen hoofdvak. Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven heeft de commissie 15 eindproducten bekeken van de meest recente cohorten. Aan de hand hiervan heeft de commissie kunnen beoordelen of studenten inderdaad het beoogde eindniveau bereiken passend bij het niveau en oriëntatie van een bacheloropleiding Muziek.

De commissie is positief over het eindniveau. Studenten laten zien dat zij de noodzakelijke onderzoekscompetenties hebben om praktijkgericht onderzoek uit te voeren naar een relevant onderwerp binnen het muziekdomein. Volgens de commissie laat dit zien dat de opleiding een adequate onderzoeksleerlijn heeft kunnen neerzetten. De commissie is ook tevreden over het eindniveau wat betreft het hoofdvak. Wel merkt de commissie op dat er het hoofdvak op dit moment nog steeds centraal staat en dat cross-over, co-creatie en interdisciplinaire samenwerking voornamelijk niet de grootste focus heeft. Hoewel iedere student tijdens de opleiding in aanraking komt met een muzikaal diverse contexten ziet de commissie dit nog niet weerspiegeld in de manier waarop studenten afstuderen.

Uit de documentatie en de gesprekken die de commissie voerde met vertegenwoordigers uit het werkveld en de alumni bleek dat Codarts-studenten zeer gewaardeerd worden en een herkenbaar signatuur hebben. Volgens de hbo-kunstenmonitor is 87% van de studenten actief in het vakgebied; de kwalificaties van de studenten voldoen aan de eisen die de sector stelt. Uit de voorbeelden van succesvolle carrières van Codarts-alumni blijkt niet alleen dat alumni prestigieuze posities bekleden in het veld maar dat zij ook in staat zijn om verschillende rollen in zich te verenigen en samenwerken aan te gaan over disciplines en genres heen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding bekwaame musici met een eigen profiel opleidt en de eindkwalificaties over de gehele linie realiseert. Naast dat de eindproducten van een adequaat niveau zijn, blijkt dit ook uit de werkzaamheden van alumni waarvan de overgrote meerderheid binnen het eigen vakgebied aan de slag gaat.

De commissie ziet bij de eindwerken in toeneemende mate een relatie tussen de twee afstudeeronderdelen (thesis en eindexamen hoofdvak) en moedigt de opleiding aan om deze verbinding nog verder te stimuleren om zo het onderzoek en het afstudeerconcert ten dienste te laten staan van de eigen profilering en artistieke van de student. Het biedt ook een mooie kans voor de

opleiding de mogelijkheid om haar visie op het beroep nadrukkelijker voor het voetlicht te brengen.

De commissie is ervan overtuigd dat met de verdere implementatie van het curriculum in het komende jaar, het Codarts signatuur steeds

nadrukkelijker in de eindwerken naar tot uitdrukking zal komen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

dr.ir Ab F. Groen, voorzitter
Bestuurder in het onderwijs, tegenwoordig bij stichting GOO

dr. Evert Bisschop Boele
Leading lector van het Kenniscentrum Kunst & Samenleving en daarbinnen lector Kunsteducatie van het lectoraat Music in Context aan het Prins Claus Conservatorium, Hanzehogeschool Groningen.

Mijke Loeven
Mijke Loeven is directeur en bestuurder van het Bimhuis.

Dick Rijken
Dick Rijken is directeur van STEIM en lector aan de Haagse Hogeschool. Daarnaast werkt hij als zelfstandig adviseur op het gebied van digitale cultuur en nieuwe media.

Eva Muskens, studentlid
Student B Docent Muziek, HKU

De commissie werd bijgestaan door Jesseka Batteau PhD, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Bezoekprogramma

Visitatieprogramma Codarts bachelor Muziek

Vrijdag 17 juni 2022

Locatie: WMDC, lokaal A1.04, Rotterdam

08.30 – 09.00	Inloop en intern overleg visitatiepanel
09.00 – 09.45	Bestuur en management <i>Kennismaking, doel en programma visitatie, organisatie, beleid</i>
10.00 – 10.45	Showcase/voorstelling (Maaspodium)
11.00 – 11.45	Docenten <i>Doelen van de opleiding, programma, toetsing, kwaliteit docenten</i>
11.45 – 13.00	Lunch, intern overleg panel, rondleiding
13.00 - 13.45	Studenten (NB in het Engels) <i>Programma, toetsing, kwaliteit docenten</i>
14.00 – 14.45	Examencommissie <i>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>
15.00 – 15.30	Intern overleg panel
15.30 – 16.15	Alumni en werkveld <i>Aansluiting van opleiding op werkveld, toetsing en afstuderen</i>
16.15 – 17.30	Intern overleg visitatiepanel, conclusies
17.30	Feedback

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Positiebepaling B Muziek
- Studiegids Codarts (algemeen); studiegids B Muziek
- Studentenhoofdstuk
- Samenstelling docententeam
- OER Codarts 2021-2022 + bijlage B Muziek
- Jaarverslagen Examencommissie 2019-2020; 2020-2021
- Impressie Incubator project
- 15 eindwerken cohorten 2019-2020; 2020-2021